

საქართველოს საერთაშორისო
მაკროეკონომიკური უწყვეტი
UNITED WATER SUPPLY COMPANY OF GEORGIA

UNDP-GEF
KURA

Empowered Lives.
Resilient Nations.

წყლის რაციონალური გამოყენება

IX-XI კლასები

“წყლის რაციონალური მოხმარება ქ.გორის საყოფაცხოვრებო სექტორში”,
“Rational Water Use in the Municipal Sector in Gori City”

წყლის რაციონალური გამოყენება და წყლის კონსერვაცია

მსოფლიოს ფიზიკური რუკა ანთლად გვიჩვენებს, რომ პლანეტის უდიდესი ნაწილი წყლით არის დაფარული, უფრო ზუსტად კი, დადამინის 71% წყალს უკავია, რომელიც ოკეანეების, ზღვების, მდინარეების, ტბების, ჭაობებისა და ყინულოვანი თუ თოვლის საფარის სახით არის წარმოდგენილი. თუმცა ასევე არსებობს, ერთ უხედავით, უხილავი მიწისქვეშა წყლები, რომლებიც მიწის სიღრმეში გროვდება.

მიუხედავად წყლის ამგვარი სიუხვისა, მისი მხოლოდ მცირე ნაწილი, სულ რაღაც 2.5% არის ადამიანისთვის გამოსადები, რადგან დადამინის წყლების უდიდესი ნაწილი - 97.5% - მლაშეა. თუმცა არც მცენარი წყლის სრული რაოდენობაა ხელმისაწვდომი (როგლის მოცულობა 35 მლნ. კმ³-ით არის შეფასებული), რადგან მთლიანი მცენარი წყლის დიდი ნაწილი (68.7%) მყინვარებშია „გამოკეტილი“ და ადამიანისთვის მიუწვდომელია. მიწისქვეშა წყლები მთლიანი მცენარი წყლის 30%-ს შენის, თუმცა მთლად მოსაპოვებელია და მისი დიდი ნაწილი ადამიანისთვის მიუწვდომელია თანამედროვე ტექნოლოგიების პირობებშიც კი. რჩება ჯადაირული წყალი, მდინარეებისა და ტბების სახით, რომელიც რეალურად დადამინის მცენარი წყლის მხოლოდ 0.3%-ს მოიცავს. სწორედ ეს არის წყლის ის მასა, რომელსაც ინტენსიურდ იყენებს თანამედროვე ადამიანი.

წყლის რაციონალური გამოყენება და წყლის კონსერვაცია

დღესდღეობით თითქმის არ არსებობს ადამიანის ცხოვრების ისეთი დარგი, წყალს რომ არ მოიხმარდეს, იქნება ეს სოფლის მეურნეობა, მოკოვებითი მრეწველობა, საკვების, ქაღალდის, ნაწილის, სასაქონის, თვით კომუნიკაციური მიწოდების წარმოებაც კი. წყალი ადამიანებს სჭირდებათ აგრეთვე ჯანმრთელობის უსაანაწინებლად, პირადი ჰიგიენის დასაცავად და რეკრეაციული მიზნებისათვის. წყალი გამოიყენება სატრანსპორტო მიზნებისთვისაც.

როგორც ვხედავთ, წყალი, რომელსაც სხვადასხვა საჭიროებისთვის ვიყენებთ, ეკონომიკური პროდუქტია. თუმცა, ვინაიდან წყალი სიცოცხლის განუყოფელი ფაქტორია, მას არ შეიძლება ისე მივუდგეთ, როგორც სხვა ბუნებრივ რესურსებს, როგორცაა, მაგალითად, ცეცხლი, რკინის მადანი ან ბუნებრივი აირი. უსაბამისად, სასმელ წყალსა და სანიტარიაზე წვდომა გაართულებული ქვეყნების მიერ აღიარებულია, როგორც ადამიანის ფუნდამენტური უფლება. თავის მხრივ, სასმელ წყალსა და სანიტარიაზე წვდომის უფლება აგრეთვე უმნიშვნელოვანესია ადამიანის სხვა ფუნდამენტური უფლებების განხორციელებისათვისაც.

◌ ეს სანდერსონა ◌
წყლის დეფიციტის პრობლემის უკეთ აღსაქმელად შეგვიძლია შევქმნი შედარება გამოვიყენოთ: იმ ქვეყნებში, სადაც წყლის ახორციელებული დეფიციტია, წლის განმავლობაში ერთ სულ მოსახლეს ოლიმპიური ზომის აუზში დაბრუნებული წყლის მოცულობის მხოლოდ მეხუთედის გამოყენება შეუძლია. ქვეყანას წყლის დეფიციტის პრობლემისა და პროდუქტების იმპორტირებით შეუძლია, რომელთა მოსაყვანად ან სანარმოებლად დიდი ოდენობით წყალი სჭირდება. თუმცა, ეს გზა სხვა ქვეყნებზე დამოკიდებულების ზრდას იწვევს, რომ არაფერი ვთქვათ იმპორტირებული პროდუქტის მაღალ ფასებზე, რაც, თავის მხრივ, სიღარიბის ზრდას განაპირობებს.

წყლის რაციონალური გამოყენება და წყლის კონსერვაცია

აროზობების დაქვეყნის ორი გზა შეიძლება გავითვალისწინოთ: 1) გაიზარდოს წყალდება წყლის ობიექტებიდან და 2) წყალზე მოთხოვნის მართვა წყლის კონსერვაციის გზით დაჩაბულირდეს. წყლის კონსერვაცია გულისხმობს ისეთ ქვედაბაზს, როგორც ვიზანის წყალზე მოთხოვნის შეგვირება, წყლის ეფექტურად გამოყენების გაუმჯობესება და წყლის უყარათო ხარჯვით გამოწვეული დანაკარგების შეგვირება. მაშინ, როცა პირველი გზა წყლის ინფრასტრუქტურის ახალი ობიექტების (წყალსატყევის, წყლის გაგანაწილებელი ქსელისა და ა.შ.) შესაქმნელად დიდ ინვესტიციებს საჭიროებს, მეორე გზა შესაქმნელს ხდის, უკვე მიწოდებული წყალი, როგორც წყალმომარბების ქსელში იპარგებოდ (გაქონის შედეგად) ან წყლის დაბალი ეფექტიანობის გამო უყარათოდ გამოიყენებოდა, დაიზოგოს და გონივრულად განიკარგოს. ცხადია, მეორე გზა პირველზე ეფექტური და მიზრიდვილია.

პრაქტიკულად, ადამიანის საქმიანობის ყველა სფეროს გააჩნია წყლის დაზოგვის პოტენციური ახალი და თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვის გზით. მაგალითად, სოფლის მეურნეობაში წვეთოვანი და დანვირებითი რწყვის დანერგვა. საყოფაცხოვრებო-სამეურნეო საქმეოში - მოხარბებული წყლის განმედება და რაციონალირება. დაზოგავი ტექნოლოგიების დანერგვა (წყალდაზოგავი საყოფაცხოვრებო ტექნიკა - სარაცი მანქანები, ონანები, საშხაპები), ადამიანების ცნობიარების ზრდა (დაზიანებული წყლის მიღების შეკითება, არასაჭირო დროს წყლის დაკეცვა, შხაპის მიღების ხანგრძლივობის შეგვირება), დანალინისაცია - ზღვის წყლისგან მტყანრი წყლის მიღება და ა.შ.

◌ ეს სანიტეანსა ◌

ისრაელმა მოახარბა, მნიშვნელოვნად გააზარდა სასოფლო-სამეურნეო პოლოქტის ნაწომება წყალმომარბების მხოლოდ მცირედი გაცებით. ქვეანამ ავას მიადინა მოწყვეის ეფექტიანობის გარდით (77%-მდე) და განმედელი ჩამდინარე წყლების სარწყავად გამოყენებით. ამჟამად სოფლის მეურნეობაში გამოყენებული წყლის 38% განმედელი ჩამდინარე წყლებია. კანადაში მრეწველოების სფეროში გამოყენებული წყლის 51% ხელმეორედ გამოყენებული/რაციონალირებული წყალია.

წყლის რაციონალური გამოყენება და წყლის კონსერვაცია

გააკეთეთ თავად

- ❖ ინტერნეტით მოიძიეთ ინფორმაცია არაღრმად დასველებული მიწის ზღვის კავსანტროვის შესახებ, მებრუნებთან ერთად განიხილეთ ამ ზღვის დამრადების მიზეზები და შედეგები. კლასში შექმენით პლაკატი ან სანიფორმაციო ბრაფიკული გამოსახულება (პრაზენტაცია / ინფორმაციული) არაღრმად დასველებული მიწის ზღვის პრობლემებსა და მათ გამომწვევ მიზეზებსა.
- ❖ კლასში / მებრუნების წარმოქმნით დისკუსია წყლის დამრადების შესაქმნელობების (მათ შორის, ტექნოლოგიების) შესახებ სოფლის მეურნეობაში, საყოფაცხოვრებო სფეროში, მრეწველობაში. განიხილეთ, რა ძირითადი მიზეზები უშლის ხელს ამ შესაქმნელობის გამოყენებას.

გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) და გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდის (GEF) "მთკვერი II" პროექტის ფარგლებში, არასამთავრობო ორგანიზაცია „გარემო და განვითარება“ ხელრციელებს სადემონსტრაციო კამპანიას „წყლის რაციონალური მოხმარება ქ. გორის საყოფაცხოვრებო სექტორში“.

გარემო და განვითარება

 რაჭის ქუჩა N29 0179, თბილისი, საქართველო

 info@envdevelopment.org

 www.envdevelopment.org

შამოგვიანდით ფინანსა და ინსტაგრამ გვერდზე:

 „Water for all - Gori“

 „Water for all - Gori“